

ΗΜΕΡΙΔΑ

«Οι επιπτώσεις του περιβάλλοντος στο έμβρυο και το παιδί: Πώς αντιμετωπίζονται;» “*Environmental impact on embryo and child: How do we deal with it?*”

Ερωτήματα που τίθενται με την αναγνώριση του προβλήματος των επιδράσεων περιβαλλοντικών παραγόντων στην υγεία του εμβρύου και του παιδιού.

Η υγεία των παιδιών προσδιορίζεται 9 μήνες πριν από τη γέννησή τους. Τα παιδιά είναι μία από τις πιο ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, η οποία εκτίθεται καθημερινά σε περιβαλλοντικούς κινδύνους με αποτέλεσμα να διακυβεύεται η ασφάλεια τους. Η ρύπανση της ατμόσφαιρας, ο αυξημένος θόρυβος, οι χημικές ουσίες, τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία και οι κλιματικές αλλαγές έχουν συνδεθεί με αυξημένο κίνδυνο να παρουσιάσουν τα παιδιά αλλεργίες, άσθμα, ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος, αναπτυξιακές ανωμαλίες, προβλήματα του ανοσοποιητικού και καρκίνο (Congenital Diseases and the Environment. Edited by P.Nicolopoulou -Stamati, L.Hens and C.V. Howard. SPRINGER ISBN 978-1-4020-4830-2, Environmental Science and Technology Library, Vol. 22, 2007).

Η Ευρωπαϊκή επιτροπή, το 2004, παρουσίασε το Σχέδιο δράσης **SCALE** for **Science, Children, Awareness, Legislation and Evaluation** με πέντε βασικές κατευθυντήριες γραμμές:

- Βασίζεται στην Επιστημονική τεκμηρίωση (**Science**) και εστιάζει στην συνεργιστική δράση διαφορετικών ρύπων στον οργανισμό,
- Εστιάζει στα παιδιά (**Children**): Η Επιτροπή σχεδιάζει Πιλοτικές δράσεις σε ρύπους που συσχετίζονται με επιπτώσεις στην υγεία των παιδιών όπως διοξίνες, βαρέα μέταλλα, και ενδοκρινικοί διαταράκτες,
- Στοχεύει στην ευαισθητοποίηση (**Awareness**) των ενδιαφερόμενων και του ευρύτερου κοινού,
- Συμπληρώνει την Ευρωπαϊκή νομοθεσία και τους Εθνικούς νόμους (**Legislation**) και αναθεωρεί τις ειδικές συνθήκες και ανάγκες που αφορούν στα παιδιά και τέλος,
- Οι δράσεις που θα ληφθούν θα υπόκειται σε συνεχείς διαδικασίες αξιολόγησης (**Evaluation**).

Κι επειδή:

- Ένα απαράδεκτος αριθμός παιδιών βλάπτονται ή πεθαίνουν χωρίς λόγο από ασθένειες που σχετίζονται με το περιβάλλον κάθε μέρα,
- Οι αναπτυσσόμενες χώρες φέρουν ένα δυσανάλογο μερίδιο του προβλήματος,
- Η έκθεση σε περιβαλλοντικούς κινδύνους μπορεί να προληφθεί σε μεγάλο βαθμό,
- Οι προληπτικές παρεμβάσεις είναι αποτελεσματικές για την προστασία των παιδιών από δυσμενείς εκθέσεις,
- Η πολιτική δέσμευση και πόροι απαιτούνται για να κινηθούν αποτελεσματικά από την έρευνα στη δράση και στη μείωση του αριθμού των αποτρέψιμων θανάτων και ασθενειών.

Στα πλαίσια του ΠΜΣ: «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία» οργανώνουμε την Ημερίδα με θέμα: «Οι επιπτώσεις του περιβάλλοντος στο έμβρυο και το παιδί: Πώς αντιμετωπίζονται;»

Τετάρτη 9/5/2012 στο Αμφιθέατρο Άλκη Αργυριάδη, 9.00-15.00
στο κεντρικό κτίριο του ΕΚΠΑ, Πανεπιστημίου 30

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Αναπ. Καθηγήτρια Πολυξένη Νικολοπούλου-Σταμάτη
Καθηγήτρια Ρωξάνη Αγγελοπούλου
Καθηγητής Γεώργιος Κρεατσάς
Καθηγήτρια Χρύσα Τζουμάκα-Μπακούλα
Καθηγητής Γεώργιος Τόλης
Δρ. Στέλλα Μιχαηλίδου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

09.00πμ - 09.30πμ	Προσέλευση - Εγγραφή
09.30πμ - 09.45πμ	Έναρξη
09.45πμ - 10.00πμ	Εισαγωγή στο πρόβλημα. Πολυξένη Νικολοπούλου-Σταμάτη <i>Αν. Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ</i> <i>Επιστημονική υπεύθυνη του ΠΜΣ: «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία»</i>
10.00πμ - 10.30πμ	Η επίδραση του περιβάλλοντος στο έμβρυο. Ρωξάνη Αγγελοπούλου <i>Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ</i>
10.30πμ - 11.00.πμ	Ο ρόλος του γυναικολόγου στην ευαισθητοποίηση της εγκύου για τις επιδράσεις του περιβάλλοντος. Γεώργιος Κρεατσάς <i>Καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ</i> <i>Διευθυντής Β' Μαιευτικής & Γυναικολογικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Αρεταίειο Νοσοκομείο</i>
11.00πμ - 11.30πμ	Το εχθρικό περιβάλλον περιορίζει το παιδί μέσα στο σπίτι. Πόσο ασφαλές είναι εκεί; Χρύσα Τζουμάκα-Μπακούλα <i>Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ</i> <i>Διευθύντρια Β' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παίδων «Π. & Α. Κυριακού»</i>
11.30πμ - 12.00πμ	Ενδοκρινικοί διαταράκτες και ου μόνον. Γεώργιος Τόλης <i>Καθηγητής MD, PhD, CSPQ, FRCP</i>
12.00πμ - 12.30πμ	Μαθαίνω και μπορώ να προφυλάξω το παιδί μου από τοξικές ουσίες και άλλους περιβαλλοντικούς κινδύνους. Στέλλα Κάννα Μιχαηλίδου <i>Πρόεδρος Εθνικής Επιτροπής Κύπρου «Περιβάλλον και Υγεία του Παιδιού»</i>
12.30πμ - 13.00πμ	Συζήτηση
13.00πμ - 14.00πμ	Διάλειμμα με καφέ και σάντουιτς
14.00πμ - 15.00πμ	Συμπεράσματα και προτάσεις που θα διαμορφωθούν από την ημερίδα αλλά και από τη συμμετοχή προσκεκλημένων με ρόλο στο προγεννητικό έλεγχο και στη διαμόρφωση της Δημόσιας Υγείας μετά από τις εισηγήσεις του Καθηγητή κ. Δημητρίου Μπότση και της ιατρού και Διευθύντριας της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας κ. Αναστασίας Παναζοπούλου .

Πολυξένη Νικολόπουλου-Σταμάτη, Αναπληρώτρια καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Παθολογικής Ανατομικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Επιστημονική υπεύθυνος του ΠΜΣ “Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία”

Γιατρός Παθολογοανατόμος Κυτταρολόγος, προσκεκλημένη καθηγήτρια στο Κρατικό Πανεπιστήμιο Βρυξελλών (VUB), όπου διδάσκει στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα της Ιατρικής Σχολής την επίδραση του Περιβάλλοντος στην Υγεία. Μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Δημόσιας Υγείας. Επίσης είναι εμπειρογνώμονας στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε θέματα επίδρασης περιβάλλοντος στην υγεία. Η κ. Π. Νικολόπουλου-Σταμάτη έχει συντονίσει σειρά Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση μη-ειδικών συμβούλων AREHNA (Awareness Raising about Environment and Health of Non Expert Advisors) και έχει οργανώσει και διευθύνει στο ΕΚΠΑ διετές Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών με τίτλο «Περιβάλλον και Υγεία Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία». Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην ανάπτυξη ικανοτήτων για την κατανόηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην υγεία και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την διαχείρισή τους. Επιπλέον το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για να διευκολύνει την κατανόηση των επιπτώσεων των περιβαλλοντικών παραγόντων σε κυτταρικό και ιστολογικό επίπεδο,

Τέλος κ. Π. Νικολόπουλου-Σταμάτη ανήκει από το 1983 στην διεθνή οργάνωση γιατρών International Physician for the prevention of Nuclear War IPPNW, της οποίας όλα τα μέλη βραβεύτηκαν με το Βραβείο Nobel Ειρήνης το 1985.

e-mail: aspis@ath.forthnet.gr

Τηλ: 0030 210 7462163, Φαξ: 0030 210 6840488

Διεύθυνση: Ιατρική Σχολή Μικράς Ασίας 75, 11527 Γουδή Αθήνα

Ρωξάνη Αγγελούπουλου, Καθηγήτρια Ιστολογίας - Εμβρυολογίας Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ. Έχει μεγάλο ερευνητικό έργο σε θέματα διμορφισμού της γήρανσης, μηχανισμών διαφοροποίησης του φύλου, μορφογένεσης του προστάτη και των γονάδων in vivo και in vitro, ρύθμισης του πολλαπλασιασμού και της απόπτωσης στις γονάδες και τον προστάτη των θηλαστικών, υποδοχένων οιστρογόνων στον προστάτη, ανδρικής υπογονιμότητας, Προεμφυτευτικής Γενετικής Διάγνωσης, οργανοτυπικών καλλιιεργειών, Μονάδων Πειραματικής Εμβρυολογίας. Έχει γράψει 11 βιβλία, έχει συμμετάσχει σε πάνω από 300 συνέδρια και ερευνητικές εργασίες δημοσιευμένες στον διεθνή και ελληνικό ιατρικό τύπο με περισσότερες από 1000 βιβλιογραφικές αναφορές. Διδάσκει Ιστολογία - Εμβρυολογία στους φοιτητές της Ιατρικής και της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Επίσης διδάσκει ή έχει διδάξει σε πολλά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

e-mail: rangelop@med.uoa.gr

Τηλ: 2107462347

Διεύθυνση: Ιατρική Σχολή, Μικράς Ασίας 75, Τ.Κ 11527 Γουδή Αθήνα

Γεώργιος Κρεατσάς, Καθηγητής, εξειδικεύτηκε στην Παιδική και Εφηβική Γυναικολογία και στην Επανορθωτική Γυναικολογική Χειρουργική. Στο Μαιευτήριο «Αλεξάνδρα» λειτούργησε το πρώτο στην Ελλάδα, και από τα λίγα διεθνώς, "Ιατρείο Παιδικής-Εφηβικής Γυναικολογίας και Επανορθωτικής Χειρουργικής". Το Ιατρείο αυτό προσφέρει σήμερα τις υπηρεσίες του προς το κοινό στο "Αρεταίειο" Νοσοκομείο. Από το 2001 έως το 2003 διετέλεσε Αναπληρωτής Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και από το 2003 έως το 2007 Πρόεδρος της ίδιας Σχολής. Για την τετραετία 2006 – 2010 εξελέγη και υπηρέτησε ως Αντιπρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος του Ευγενιδείου Νοσοκομείου. Ο Καθηγητής Γ. Κ. Κρεατσάς είναι Επίτιμο Μέλος του Royal College Obstetricians and Gynecologists (FRCOG) (2005), καθώς και του American College of Obstetricians and Gynecologists (FACOG) (2007). Διετέλεσε επίσης, Αντιπρόεδρος του European Board College of Obstetricians and Gynecologists and Μέλος του Δ.Σ. της European Menopause and Andropause Society (EMAS). Έχει συμμετάσχει σε 370 ερευνητικές εργασίες δημοσιευμένες στον διεθνή ιατρικό τύπο (PUBMED) με 2265 βιβλιογραφικές αναφορές και "h index 22" στους τομείς της Αναπαραγωγής, Εμμηνόπαυσης, Παιδικής και Εφηβικής Γυναικολογίας, Επανορθωτικής Γυναικολογικής Χειρουργικής και Οικογενειακού Προγραμματισμού. Στον τομέα της αναπαραγωγής της γυναίκας ασχολείται με την χειρουργική διόρθωση των συγγενών ανωμαλιών της μήτρας και του κόλπου και εφαρμόζει δική του τεχνική στην αποκατάσταση απλασίας ή αγενεσίας του κόλπου, σε κορίτσια που γεννιούνται χωρίς μήτρα και κόλπο.

e-mail: geocre@aretaieio.uoa.gr

Τηλ: 210 7286353, 210 7217835, Φαξ 210 7233330

Διεύθυνση: Αρεταίειο Νοσοκομείο, Βασ. Σοφίας 76, 11528 Αθήνα

Χρύσα Τζουμάκα-Μπακούλα, Καθηγήτρια Παιδιατρικής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ και Διευθύντρια της Μονάδας Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.) Β΄ Παιδιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών Νοσοκομείο Παίδων «Παν. & Αγλαΐας Κυριακού»

Το ερευνητικό της έργο έχει επικεντρωθεί σε θέματα υγείας της μητέρας και του παιδιού, στην προληπτική δηλαδή και κοινωνική Παιδιατρική. Με τις δύο Πανελλήνιες Περιγεννητικές Μελέτες που έχει οργανώσει (1983, 1998) συνέβαλε σημαντικά στη μείωση της Περιγεννητικής θνησιμότητας και τη βελτίωση της Περιγεννητικής φροντίδας στη χώρα μας. Παρακολούθησε διαχρονικά τα παιδιά που

γεννήθηκαν τον Απρίλη του 1983 σε όλη χώρα, τόσο στην ηλικία των 7, όσο και στην ηλικία των 18 ετών αποτυπώνοντας έτσι την υγεία, σωματική και ψυχική αλλά και τη ζωή των Ελληνοπαίδων. Από πενταετίας διοργανώνει Μεταπτυχιακά Μαθήματα στην Παιδιατρική και έχει να επιδείξει ερευνητικό και κοινωνικό έργο ανάλογο της 35ετούς συνεχούς ευδόκιμης υπηρεσίας της στο Πανεπιστήμιο. Μαθήτρια του αείμνηστου Ακαδημαϊκού Καθηγητή Ν. Μασσανιώτη ενδιαφέρεται, ανησυχεί και συνεχώς εκπαιδεύει φοιτητές και Παιδιάτρους για την επίπτωση του περιβάλλοντος στην υγεία των παιδιών.

e-mail: cbakoula@med.uoa.gr

Τηλ: 210 7793000

Fax: 210 7774383

Διεύθυνση: Γενικό Νοσοκομείο Παίδων «Παν. & Αγλαΐας Κυριακού» Θηβών & Λεβαδείας, 11527 Αθήνα

Γεώργιος Τόλης, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών. Ερευνητικός υπότροφος του Τμήματος Φαρμακολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Επίκουρος και Αναπληρωτής Ιατρός του Royal Victoria Hospital, Montreal P.Q. Επίκουρος και Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Μαιευτικής-Γυναικολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου McGill Καναδά. Καθηγητής Τμήματος Παθολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης. Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Παθολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διευθυντής της Ενδοκρινολογικής Κλινικής και Μεταβολισμού του Ιπποκράτειου Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών. Αντιπρόεδρος Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας, Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας. Μέλος Ενδοκρινολογικών Εταιρειών Βορείου Αμερικής και Ελλάδας, EFES, ESHRE, UEMS.

Κύρια επιστημονική συμβολή: Νευροενδοκρινολογία (Όγκοι υποφύσεως) Ενδοκρινολογία αναπαραγωγής (Ανάλογα GnRH, PCOS) Ορμονοεξααρτώμενοι καρκίνοι

e-mail: gtolismd@hotmail.com

Στέλλα Κάννα Μιχαηλίδου, Διδάκτωρ της Χημείας του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Διπλώματος Διοίκησης (Henley του Η.Β), εξειδικεύτηκε στην Ευρώπη και ΗΠΑ σε θέματα Τοξικολογίας, Περιβαλλοντικής Χημείας, Ασφάλειας Τροφίμων και Εκτίμησης Κινδύνων των Τοξικών Ουσιών ιδίως στο Παιδί. Διετέλεσε Διευθύντρια του Γενικού Χημείου του Κράτους και Αναπλ. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας. Είχε εκλεγεί από το Διεθνές Φόρουμ Χημικής Ασφάλειας (IFCS) ως μέλος της ομάδας για την Προστασία των Παιδιών από τις Χημικές ουσίες και από την Γενική Συνέλευση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας ως μέλος της Επιτροπής Περιβάλλον και Υγεία. Από το 2004 είναι Πρόεδρος του Εθνικής Επιτροπής «Περιβάλλον και Υγεία του Παιδιού» και από το 2009 μέλος της SCHER (DG SANCO-EC) «Εκτίμηση Περιβαλλοντικών και Κινδύνων στην Υγεία». Το 2010 διορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων EFSA. Παρουσίασε/ δημοσίευσε ερευνητικές εργασίες και είναι συγγραφέας εγχειρίδιου, άρθρων και ενημερωτικού υλικού για την Προφύλαξη των παιδιών. Διδάσκει σε εκπαιδευτικά Σεμινάρια για γιατρούς/λειτουργούς Υγείας, εκπαιδευτικούς, γονείς και οργάνωσε/δίδαξε το μάθημα «Περιβάλλον και Υγεία» σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

www.cyprus-child-environment.org

e-mail: stellacm@spidernet.com.cy,

Τηλ: +35799431695, φαξ +35722429900,

Διεύθυνση: Κνωσσού 14, 1086 Λευκωσία Κύπρος